

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 50% — pust. — Za odgovor je priložiti imenico. — Telefon številka 118.

Gentleman — grof Barbo.

Komedija v deželni dvorci vojvodine Kranjske. Časovno razdobje 1904—1913.

Komedije prvi del. Od 1. 1904. naprej se odigrava v deželni dvorci vojvodine Kranjske neopazena politična komedija, ki je vredna, da jo v kratkih potezih narišemo javnosti v poduk. Glavni junak te komedije je **Josef Anton Graf Barbo** — Waxenstein, mož, ki zaradi novčeskih političnih pojavov zasluži večjo pozornost, ker on je bil prvi in prvi povzročitelj znane zaupnice dr. J. Susteršiču, katera zaupnica pa zadobi ravno vsled gentlemansva tega nemškega prvkarja naravnost komičen značaj.

Josef Anton Graf Barbo-Waxenstein je nadporočnik v evidenci, deželni poslanec nemškega veleposlaništva, deželni odbornik, kot tak referent za govedo — in bikorejlo itd., dalje državni poslanec abderitskih Kočvarjev, kot tak ud nemškega »National-verbanda«, parlamentarne korporacije, ki se zelo odlikuje po svojih duševno omejenih korifejah.

Na svetu se sicer še dobe idijoti, ki trdijo, da modra kri še ni vse na svetu, ampak da mora biti tudi kaj v glavi, toda ravno modri gospodič nemški grof Josef Anton nam jasno spričuje, da modra kri brez soli v glavi lahko napravi lepo politično kariero, spričuje nam, da se lahko doseže brez vsakega duševnega obzora najstno korito. Samo gentleman mora človek biti! Gentlemana igrati pa zna naš Josef Anton Graf Barbo Waxenstein. Ljudje, čujte, kako!

Leta 1904. je v jesenskem zasedanju deželnega zbora vojvodine Kranjske slavila obstrukcija tedaj katoliško-narodnih poslancev pod vodstvom dr. Janeza Susteršiča prave orgije. Voditelj slovenskih klerikalcev se je bojeval z vso vehemenco za pravice slovenskega ljudstva in jezika. (?) V vseh sejah je zmerjal in psoval naprednjake z vse mogoče lepimi pridevki, Mimogrede omenimo, da je dr. Janez Susteršič v seji dne 27. septembra 1904 povodom utemeljevanja svojega nujnega predloga glede kredita 150.000 K za elementarne škode izustil značilne besede: »Edina vladna skrb za našo deželo je, da nam na prva mesta v deželi pošilja tuje, tuje, kateri so se nasrkali mržnje do našega naroda. (Tako 1. 1904). Kot klerikalni kolovodja je dr. S. pozneje dovolil imenovanje Elsnerjevo itd.)

Burnih dramatičnih prizorov je bila zlasti bogata seja z dne 7. okt. 1904. Klerikalni vodja je rjul in vpil in zmerjal naprednjake z najlepšimi epiteti. Bili so nepopisni škandali, ka-

koršnih ni doslej še nikdar doživel deželni zbor kranjski. Hreščeči bas Susteršičev je prevpil vse. Slovenski zastavonoša dr. Susteršič je pograbil znano Maličovo afero v svoje politične in obstrukcionistične svrhe in divjal proti narodnjakom. »Po gobcu vas bom vsekal.« poslancu Pircu je dejal: »Pojdi kroti!« itd.

Po tej znameniti seji se je na hodniku pripetil naslednji dogodek, čegar nadaljni razvoj nam pokazuje pravo pravcato gentlemanstvo Josefa Antona Grofa Barbota. »Slovenec« je ta dogodek tako-le opisal:

»Po seji je dr. Susteršič šel skozi hodnik. Tam je stal grof Barbo, ki je govoril z dr. Tavčarjem. Ko je dr. Susteršič prišel mimo, sta se ravno razšla. Dr. Tavčar, idoč mimo dr. Susteršiča, zagodnja neko grožnjo, nakar mu dr. Susteršič zakliče: »Pojdite, takih otrok se ne bom bal!« Ko gre dr. Susteršič mimo grofa Barbota, zavpije Barbo proti Susteršiču: »So ein roher Kerl!« Susteršič se obrne takoj proti Barbotu in ga postavi na odgovor, nakar mu Barbo obrne hrbet. Dr. Susteršič na to: »Kaj se vitkate vmes! Vi ste grof? Smrkavec ste!« Tako »Slovenec«.

Modra kri grofa Josefa Antona Barbo-Waxensteina je vzplapolala; hotel je Susteršiča telesno kaznovati, kar so drugi preprečili; do kosti užaljeni nemški grofič pa je poslal nato dr. Susteršiču svoja sekundanta s pozivom na »mejdun junačkie«, Susteršič je zlezal pod svoje versko prepričanje, Barbo pa se je okrog bahal:

»Resnično je, da sem jaz zagrozil dr. Susteršiču, da ga telesno kaznujem, ker mi je za mojim hrbotom zaklical psovko. Razume se samo po sebi, da sem za storjeno mi razžaljenje takoj zahteval med gentlemani običajnega zadoščanja.«

Iz verskih motivov je naravno dr. Susteršič odklonil dvoboj. Sekundanti so se zbrali in Susteršičevo čast rahljali. Sestavili so dolge zapiski. Konec je skoro nejasen. Toliko je posneti iz nadaljnjega razvoja afe-re, da je po Barbovem zatrjevanju posebni oficirski častni sod izrekel, da je dr. Susteršič nezmožen dati zadoščanja.

V taki glorijski se je svetilo junaško gentlemanstvo Josefa Antona grofa Barbo-Waxensteina v jeseni 1. 1904.

Komedije drugi del je krajši.

Gentlemanstvo našega grofa Josefa Antona je tekmo let dalje napravilo čudovit razvoj. Gospod Josef Anton je pozabil na »smrkavca«; katoliškonoarodnemu dr. Susteršiču se je vendarle postot discriminira rum s svojimi sirensko-vabljljivimi glasovi posrečilo razbiti slovensko napredni nemški obroč in privabiti prej do kosti užaljenega in dne 7. oktobra 1. 1904. do skrajnosti razkačenega gospoda grofa pod svoje okrilje. »Roh-er Kerl« in »smrkavec« sta sklenila

da je ostala tudi 1. 1814. vsa rodbina Rošegjskih na svojem gradu. Vseeno,« je dejal sam pri sebi, »obljubil sem gospodu grofu ... morda me kaj potrebujejo ... Jutri stopim pogledat.«

Toda drugi dan so se pojavile v sen-dizejski okolici prve pruske ulanske patrulje.

Daleč na okoli ni bilo nobenih francoskih vojakov razen huzarjev 5. armadnega zbora, ki so čuvali železnico in krili svoje tovariše, umikajoče se preko Blema v Šalonsko taborišče.

Na koncu Šansnejskega gozda je zdajci zapazil eden njihovih oddelkov, pod poveljništvom mladega kapitana, v goščavi sumljivo svetlikanje. Zabliskalo se je kakor jeklo, ki ga zadenejo solnčni žarki.

»Dajmo, dajmo, pogledimo si, kaj je to,« je dejal kapitan in izpodbodel konja.

Da, bili so ulani.

»Naprej!« je velel mladi oficir instinktivno.

In četica se je spustila v dir; huzarji so napenjali peteline svojih karabink, ki so jih bili nabasali zarana.

Toda ulani niso pričakovali teh nepričakovanih nasprotikov; z vso naglico svojih meklenburških konj so šinili v les.

Lov je oral nekaj časa po Šansnejskem gozdu kakor burja. Zdajci pa so se obrnili begunci nazaj. Toda

pobratimijo in tih političen konkubinat. Prej neznačni politični embrijo grof Josef Anton se je počasi, a sigurno razvijal v deželnega odbornika in tako dalje. Pod okriljem klerikalne vlade je dični grof Josef Anton tudi postal — skrben in vester deželni gospodar, deželni govedo-bikorejec.

Gost mah je prepletel nekdanje sovražstvo... Zob časa je je poglodal in vzkliko je pravo prijateljstvo.

Številka 13 prinaša nesrečo v to idilo. Tam na Dunaju živi neka baje »histerična in nora« babnica, ki ni posebno gorka diki kranjske dežele, glavi vseh kranjskih ovčic — dr. Janezu Susteršiču. Pisati je začela proti njemu — politične članke. In zasmrdelo je. Deželni glavi je zapel mrtvaški zvon, pel mu je žalostno, turobno pesem »de profundis«. Vihar smrada je postajal čimdalje večji in gostejši. Kaj početi? Deželni gasilci še niso imeli primernih brizgalnic, da bi ta smrad s silo izbrizgali iz javnosti. Deželni očetje — učeni možje so »zadumčivo« tuhtali, tuhtali...

Dne 2. junija 1913. pa je nastopil hrabri vitez — Josef Anton Graf Barbo-Waxenstein in s papirnatim mečem v roki na mah razgal po deželi se valeči smrad. V seji deželnega odbora so naši očetje uni sono zapeli »hosana!« dični, velespoštovani glavi dr. Susteršiču. Josef Anton Graf Barbo-Waxenstein je obsodil najostreje znane napade in zagotovil gospoda deželnega glavarja svojega velespoštovanja.

»Smrkovec« — gentleman Josef Anton Graf Barbo-Waxenstein kadi dišeče kadilo nekdanj satifikacije nezmožnemu dr. Janezu Susteršiču... Nekdanji »roher Kerl«, sedaj deželni glavar pa z udano hvaležnostjo jemlje na znanje »smrkovec« zaupnico.

Taka je komedija o »smrkovec« I. D.

Inicijativa se išče.

Deželni glavar dr. Susteršič je z ozirom na vlogo »Dramatičnega društva v Ljubljani« izjavil, da se bode v deželni odboru o slovenskem gledališču govorilo, **kadar pride s kake strani inicijativa**; za zdaj se je izjava »Dram. društva«, da ne more predstav več prijeti, vzela na znanje. Išče se torej inicijativa, kako naj bi se nadalje prirejale slovenske predstave v deželni gledališču. Vprašanje pa je seveda, če bo inicijativa vseh deželnemu odboru in pa ljubljanskemu svetu. Kdo naj začne in kdo naj riskira, da se njegova inicijativa zavrne? Naše mnenje je, da bi moral dati inicijativo deželni odbor oziroma gledališki poročevalec dr. Ivan Zajec. Gledališko poslopje je last dežele in iz tega dejstva izvaja deželni odbor svojo pra-

bilo jih ni več samo pol tucata kakor prej.

Spustili so se bili brez obotavljanja v isto smer, kjer so vedeli, da najdejo pomoč; in zdaj se je spustila nad naše vrhe huzarje močna truma ulanov.

Kakor bi trenil, je prasnala prestrelka iz karabink. Konjenici sta trčili skupaj, sablje so zažvenketale, blisketanje jekla, kriki ljudi rezgatanje konj je napolnilo ozračje...

Huzarji so se morali obrniti in bežati, kolikor so jih nesla kopita urnih, malih konj — drugače bi bili vsi poginili od sovražne premoči.

Toda ob cesti je ležalo dvojce teles brez življenja... morda že mrtvih... dvojce teles v modrih dolmanih in rdečih hlačah.

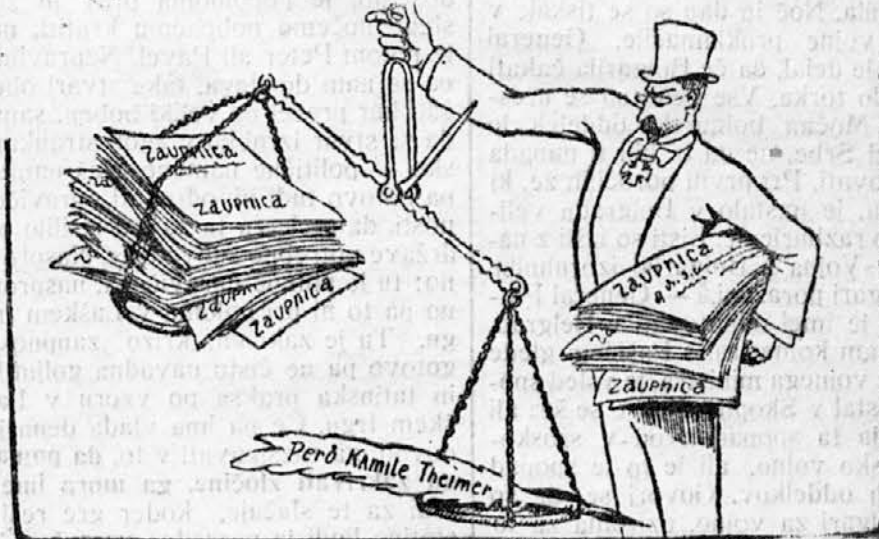
Ulanci, izmed katerih ni padel nihče s konja, so zdirjali v svojo stran, skoraj ravno tako naglo kakor Francozi.

Toda ob pokanju strelcev se je bilo približalo več mož — domačinov — izprva z neskončno opreznostjo, skrivaje se za debli dreves, plaže se od grma do grma. Bili so oboroženi s puškami. In ke so ulani obrnili konje, jih je pozdravila salva, ki je vrgla tri izmed njih raz sedlo.

Ulani niso niti mislili na boj s temi strelici, skritimi v goščavi; pobrali so ranjene tovariše, posadili jih nazaj, kakor so vedeli in znali, in zbežali, podpiraje jih pod pazduho. Par trenutkov, in ni jih bilo več.

Strelici so zdaj lahko stopili na

Na tehnični.

GAZELA.

Ko kdo do grla v kalni vodi gaga, za bilke se lovi, da si pomaga. Zato ta mož, ki vam je dobro znan, za listom list na tehnično polaga, (o tem natančno je poročal »Dan«) in gleda, kam se bo nagnila vaga. Sicer zaupnic ima še dovolj — a vendar je vprašanje — kje bo zmaga. Če bo prilagal jih le bolj in bolj, prišla bo stvar nazadnje precej draga. V življenju, bratje, vedno je tako, da težko se je iznebiti vraga —

sicer na eni strani je samo pero, a za moža je to le — huda zgaga. Nekterim bilo ni posebno všeč, da zbalo ni domačega se praga, da je povedalo za nas preveč — ampak resnica — ta je vedno naga. Kdor vedno dalje za častmi hiti, kdor le naslove lepe zase iaga, ta naj potem se tudi pokori, če se pokaže napačna — podlaga. Sicer se najde še dovolj ljudi, ki nove mu zaupnice predlaga, vendar tako se nam le zdi — da stona že na lice smrtna sraga, ker mu papir peresa — ne odvaga.

vico, da odloča glede osebe gledališkega vrhovnega voditelja in da cenzurira repertoar. Dolež je kandidate za gledališkega vodjo predlagalo deželni odboru »Dramatično društvo«. Ker se je ra to društvo popolnoma odreklo vodstvu gledališča, tudi kandidatu za gledališko vodstvo ne predlaga več. Predlagati mora torej bodočega intendanta občinskemu svetu sam deželni odbor ali pa naj predlaga občinski svet bodočega intendanta deželnemu odboru.

Čujemo, da ima deželni odbor svojega kandidata **že pripravljenega**. Tudi »Slovenec« ga je že priporočal. Zakaj ga dr. Susteršič ni omenil v zadnji seji deželnega odbora? Ali naj se poprej še par kandidatov odkloni, da se končno vendarle imenuje tisti, ki je v deželni odboru **že danes določen**? Če pa si prilaga deželni odbor pravico imenovati intendanta, **naj ga tudi plačuje**. Manever deželnega odbora je prozoren, radovedni smo le, ali bo občinski svet zopet vsemu le prikimal. Mesto žrtvuje za gledališče in filharmonijo okoli 55.000 K na leto, pa nima faktično nobenega vpliva. Gledališče sme voditi le mož, ki je vseh deželnemu odboru, in repertoar se mora ravnati po volji deželnega cenzorja. V gledališče zahajajo le pristaši napredne stranke ter so abonente izključno le naprednjaki. Vendar pa nimajo naprednjaki

ničesar govoriti, nego se morajo uklanjati ukazom deželnega odbora. Mesto in naprednjaki imajo pravice le plačevati in — molčati. Naše mnenje je, da so te razmere nevzdržne, ker so nenaravne in nečastne.

Kdor plačuje, naj tudi **ukazuje**. Če misli deželni odbor še vedno, da sme le on komandirati, naj prevzame vbočice tudi žrtve, naj nakaže gledališču podporo, naj plačuje voditelja, angažira člane in orkester iz svojih sredstev! Ako pa tega noče, naj gledališko poslopje proda mestni občini, ki poslej sama in povsem neodvisno odloča glede vseh gledaliških vprašanj. Tretja možnost: da bi vodila gledališče mešana intendantica iz zastopnikov mesta in dežele, je sprejemljiva le kot provizorij dotlej, da gledališče popolnoma prevzame ali mesto ali dežela. Tak provizorij sme namreč že imeti pred štirimi leti, a se ni mogel obnesti, ker mnogoštevilni intendantje kot zastopniki različnih faktorjev so enotnemu vodstvu povsod in vedno le škodljivo cokolja. Vsa vleče na svojo plat, vsak ima svoj program, voz pa mora končno zayoziti v jarek. Gledališče je treba le ene, neodvisne vodilne in prav krepke roke in pa — dovolj podpore. Dokler pa ima gledališče toliko gospodarjev kot doslej, bodo vsakoletne krize neizogibne. Gotovo pa je tudi, da našemu gledališču sami poskusi in kompromisi ne mo-

LISTEK.

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Zanašamo se na vas, gospod Lemetre, da nam pomorete s kakim svetom.«

Nekdo drugi je povedal naravnost:

»Vi s svojimi zmožnostmi in svojo odlično službo ste pred vsemi poklicani za poveljnika.«

Lemetre je zamahnil srdito: »Pripravljen sem. Lov se začne — na lov tedaj, otroci!«

Vršil se je pravcat vojni svet. A preden so se razšli, je vprašal Gregor:

»Kaj pa grajska gospoda — ali je še vedno na Rošegju?«

»Še vedno. Stara markiza noče nikamor. Pravi, da edino tukaj še lahko izve morebiti, kaj je z njenim sinom. Ve se samo, da je bil njegov polk uničen pred osmimi dnevi, v bitki pri Rejšofenu. Od tistih dob ni o gospodu Gilbertu nikakih novic — ne dobrih, ne slabih.«

»In zato čaka markiza?«

»Ona tudi pravi, da ni navada Rošegjskih, bežati v nevarnih časih od domačega ognjišča.«

»To je res,« je zamrmiral Gregor.

»Ranjiki oče mi je pripovedoval,

»Imenitne rodbine mora biti,« je dejal Gregor, majaje z glavo. »Le pogledite njegov prstan z zobom in krono... Kaj pa onile, prostak, ki se tudi nič ne gane?«

Eden izmed mož, ki ga je ravno ogledoval, se je vzravnal, rekoč:

»Oh, ta je že opravi. Luknja ima v glavi; njegovo trpljenje je končano.«

»Oficirja pa vseeno ne moremo pustiti tu... Odsekajte par vej, da napravirao nosila; pa naglo. Vrag vedi... ulani se lahko vsak čas vrnejo in ga pobero; in tega ne privoščim razbojnikom, da bi zajeli francoskega kapitana.«

»Pa kam ga odnesemo?«

»V grad; tam bo vsaj pri ljudeh svoje vrste.«

Na improviziranih nosilih je odnesla četvorica mož neznanega oficirja po gozdnih stezah, ki jih je bila zopet napolnila svečana tihoča.

Hišna je pritekla vsa preplašena: »Gospa markiza!... Vaščam prihajajo... oboroženi s puškami... in gospod Gregor jih vodi... Nosila imajo, nekoga neso v grad!...«

»Ranjena!...«

»Da, gospa markiza... Vojaka, oficirja...«

Mlada markiza de Rošegi je stekla pred svojo taščo po stopnicah, da vidi, kaj se godi.

(Dalje.)

rejo donesti rešitve. Dajte gledališču dovolj podpore. — neodvisnost in — energično vodstvo onega samega praktičnega moža! Potem pojde tudi pri nas. Zadeva je nujna. Naj se reši nemudoma ali pa naj se sezona 1913/14 opusti, dokler se ne reši kriza definitivno.

Bitka med Srbi in Bolgari.

Pred nekaj dnevi so se razširile vesti, da misli Bolgarija napasti Srbijo brez ultimatumov in brez prednaznanila. Noč in dan so se tiskale v Soliji vojne proklamacije. General Savov je dejal, da če Bolgarija čakati samo do torka. Vse vesti so se uresničile. Močan bolgarski oddelek je napadel Srbe. Ne da bi bili ti napada pričakovati. Pri prvih poročilih že, ki so izšla, je nastalo v Belgradu velikansko razburjenje. Listi so izšli z naslovom: »Vojna z Bolgarijo izbruhnila. — Bolgari poraženi.« — General Putnik, ki je imel odpotovati v Belgrad, da bi tam konferiral s Pašićem glede listne vojnega ministra, je vsled spopada ostal v Skoplju. Ne ve se še: ali pomenja ta spopad uvod v srbsko-bolgarsko vojno, ali je to le spopad prednih oddelkov. Govori se, da so bili Bolgari za vojno, oziroma za to bitko zelo dobro pripravljena. Ali so morda s tem podlim dejanjem hoteli Bolgari Srbe izvesti k nepremišljenemu dejanju? Vdeta je, da je Bolgarija v resnici hotela vojno in da nerada vidi, da bi se spor mirno poravnal v Petrogradu. Krvavi spopadi pri Zletovski reki jasno dokazujejo, da se na Bolgarijo že ni zanašati. Najprimitivnejše viteškosti ji manjka.

Bitka se je vršila po poročilih iz Belgrada tako-le: Včeraj 25. t. m. po noči so bolgarske čete, in sicer ena cela divizija infanterije s potrebno artilerijo, nenadoma prekoračile reko Zletovo in pričele prodirati na celi fronti. Srbi so na bolgarsko prodiranje takoj odgovorili z močnim streljanjem. Že ponoči se je vnela silno krvava bitka, ki je trajala do jutra in se danes dopoldne še vedno nadaljuje. Srbom se je posrečilo, napad odbiti in pognati Bolgare na vsej fronti nazaj čez reko Zletovo. V bitki je bil uničen en cel bolgarski regiment. Izgube so na obeh straneh velike, a še niso znane.

Danes se je cel dan slišalo med Stipom in Krivo Palankom silno grmenje topov. Prebivalstvo je tembolj razburjeno, ker misli, da se je vojna že pričela.

Od uradne srbske strani ni izvešeni nobenih podrobnosti. Vlada je samo izdala zvečer uradni komunikacije, ki potrjuje, da so Bolgari napadli srbske čete ob reki Zletovi in izjavlja, da je srbska armada po ostrem boju vrgla napadalca na vsej fronti nazaj.

Danes zvečer se je sestel srbski ministrski svet, ki je ukrepal o nadaljšanih korakih. Na seji se je poudarjalo, da je treba storiti vse, da se dogodki včerajšnje noči ne razširijo v nevarne komplikacije. Z ozirom na nesigurnost položaja bo Pašić svoj ekspoze, ki je bil napovedan za jutri, najbrže odgodil na petek.

Zasebna poročila pripovedujejo, da so Bolgari prekoračili Zletovsko reko in napadli srbske predstraže, ki so bile na desnem bregu. Srbske čete, ki so se hoteli izogniti konfliktu, so se v prvem trenutku umaknile. Ko je pa vedno več čet prihajalo čez reko in so Bolgari zavzeli tudin nekaj važnejših srbskih pozicij, so Srbi zgrabili za bajonete in pognali Bolgare za reko. Posluževali so se tudi brzostrelnih pušk in artilerije. Prvi uspeh je tedaj srbski. Bolgari so jim bitko vsilili.

Stajersko.

Sprememba v dež. namestniški svetu. Iz Gradca javljajo, da pojde podpredsednik deželne namestnije pl. Myrbach v kratkem v pokoj. Na njegovo mesto pride dvorni svetnik dr. Ferdinand grof Stürgkh, brat avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Dr. Ferdinand grof Stürgkh je že več let dodeljen dež. namestniji.

V Mariboru postane ravnatelj tamošnje dekliške meščanske šole dosedanj glavni učitelj Josip Dorfmeister.

Iz Voltsberga. (Lov na risa.) Pred dnevi javljene vesti, da so na Koroškem ustrelili risa, ki je zadnje tedne tako hudo razsajal med domačo govejo živino in drobnjadjo, niso resnične. Pripovedujejo sicer, da se je združenim lovcom, okrog 300, to posrečilo, na eni, na drugi strani pa, da so ga zgnali v neki hlev, koder so ga živega ujeli. Vedo te vesti pa tudi povedati, da to ni pravi ris, marveč križ-pasma med risom in psom. Vse to je izmišljeno. Zadnje je že radi tega ne, ker, tako trdijo lovci veščaki, se domači ali lovski pes, ne bo nikdar križal z risom. Očividno

pa je, da so zadnji veliki pogoni za zverjajo, le to pregnali iz prvotnega ležišča na koroško stran, koder se še danes pojavlja in mesari pasóče se črede. Vsled tega so sklenili posestniki, ki imajo svoje črede na planinah, postaviti oborožene straže.

Spodnještajerski renegeti — in sanacija šoštanjske posojilnice. Bledetavost klerikalnih slovenskih poslancev je dosegla svoje namene: najhujši odpor slov. štajerskih renegetov z ozirom na sanacijo šoštanjske posojilnice. Ni dolgo temu, kar so se razni klerikalni poslanci bahali, da so oni izposlovali od vlade svoto 200.000 K, da se reši imenovano posojilnico konkurza. Če se je to res doseglo, je popolnoma prav in za sluge nočemo nobenemu kratiti, naj je potom Peter ali Pavel. Nepravilno pa se nam dozdeva, take stvari obešati kar precej na veliki boben, samo da se stvar izrablja v zgolj strankarsko — politične namene. Naš namen pa gotovo tudi ni, odrekati opravičenosti, da se je za ta zavod izsililo od države potrebne subvencije. Nasprotno: tu je pomoč upravičena, nasprotno pa to ni pri polomu v Laškem trgu. Tu je zakrivila krizo zaupnost, gotovo pa ne čisto navadna goljufija in tatinska praksa po vzoru v Laškem trgu. Če pa ima vlada denarja dovolj, ga razsipavati v to, da pomaže zakrivati zločine, ga mora imeti tudi za te slučaje, koder gre rešiti stotine ljudi iz posredne nesreče. Če to ni prav slov. štajerskim renegetom, jim ne moremo pomagati. Zagotovimo jih pa lahko, da jim tu ne bo pomagal noben protest in nobeno upiranje. V Šoštanju gre za nesrečo, v Laškem trgu pa za čisto navadno lumparijo, katero je v veliki meri zakrivilo slov. štajersko renegetstvo samo. Enkrat za vselej pa bodi tem renegetom povedano, da smo že predolgo trpeli njihovo teroriziranje, da pa so prišli tudi nam časi, ko bomo začeli — terjati. Če pa se bodo temu upirali, bomo izvajali posledice — kje drugje...

Ptuj. (Schulverein.) Zadnje nedelje je imel nemški »Schulverein« v Ptuj svoj letni »Gautag«. Kot glavni referent je nastopil član »Schulvereinskega« vodstva dr. Baum iz Gradca. Iz njegovih izjavanj sledi, da je »Schulverein« izdal za nepotrebne šole — kojih ima pri nas 21 — po Slov. Štajerskem, letos svoto 300.000 K. — V zadnjih letih pa 1.100.000 K, pred tem pa 800.000 K. »Schulvereinske« šole obiskuje okrog 900 učenik in učencev, vrte pa nekaj okrog 170 otrok. Štajerska je v zadnjem letu pripeljala za »Schulverein« nad 90.000 K, torej še manj kot eno tretjino potrebnih izdatkov. Slov. Štajer je prej ko slej Nemcem, oziroma renegetom zid, ki se še vedno trgovatno upira ponemčevalnim silam te klike. V bodoče bo moral »Schulverein« svoje podpore izdatno skrbiti, kajti njegov glavni vir, Roseggerjev sklad, je danes porabljen, izvzemši 1.000.000 K. Treba počakati, da si zopet pomore. Kadar pa pride do tega, se bo akcija znova pričela. Govornik se je tudi zakadil v slovensko inteligenco, češ, da nima umevanja — za kulturno stremenje renegetov.

Ptuj. (Nevoja za »Schulvereinom.«) Na zadnjem »Gautagu« nemškega »Schulvereina«, je veliki neodrešenec dr. Baum, ostro grajal »nebriznost« renegetov po Slov. Štajerju. Po njegovih željah bi morali vsi ti delati za »Schulverein«, kar pa se navadno ne zgodi. Marx, je rekel, tega ne marajo in se konstantno od leta do leta bolj odtega narodni požrtvovalnosti, inteligenci — nemška — pa se baje začenja izgovarjati, da je delo »Schulvereina« neumestno za nemško stvar in — brez vsake bodočnosti. Poslednjemu pač ne damo svoje vere, ker delajo Nemci z vsemi silami ravno zadnji dve leti na to, da odtujijo čim največ naših otrok. Ne tajimo pa, da se najde v naših dneh tudi že vedno več nemških familij, kojim se zdi počenje »Schulvereina« in »Südmarke« obsojanja vredno. Ljudje, žal, da jih je še dosti premalo — pač uvidevajo, kako malo častno, da naravnost sramotno da je, s takimi pripomočki rovat proti narodu, od katerega in s katerim žive. Še več pa je temu kriva pač vzgoja, ki jo ti ljudje vidijo na oni potujčeni deci, ki divja in razsaja nalik živim proti ostalim svojim sorojakom. Temu pa je krivo seveda ono nemško — recte: renegetsko učiteljstvo, iz katerega se rekrutira ves oni učiteljski material po naših deželah, ki je v službi »Schulvereina«.

V Peklu pri Poljčanah so renegete zelo hudi na tamošnje slovenske duhovščino. To se je zgodilo radi tega, ker se katehet tamošnje »Roseggerjeve« nemške šole, ki je čisto nepotrebna, dosedaj odločno upira, poučevati verouk drugače kot v slovenščini. Seveda jih to boče grozno v »germanske« oči in pritožili so se že celo na knez, škof, konsistorij v Mariboru, toda, kot sami

trde, brez najmanjšega uspeha. Vloga na dež. šolski svet, pa do danes še ni rešena. — Je to lep pojav narodne zavednosti slovenskega duhovnika. Želeli bi le, da se duhovniki-Slovenci, za slučaj morebitnega pritiska dež. šolskega sveta v Gradcu, raje odpovedo svoji učiteljski službi, kot pa bi pripustili, da se jih siloma tira v — narodni greh. — Tak način boja bi želeli od naših duhovnikov povsod tam, kjer morajo na nepotrebnih šolah »Schulvereina« poučevati verouk. Otroška duša je najbolj dovzetna, zlasti katehetom nasproti in en sam narodno zaveden tak mož naredi lahko silno mnogo koristnega v narodnem oziru — tudi na »Schulvereinskih« šolah. A tudi iz drugega stališča je zavedna duhovščina renegetom glede šole nasprotna, lahko važno orožje...

Zidan most. Pred par dnevi je opazil prižni delavec Jože Draller pri eni zatvornici ob progi južne železnice, da je padla veriga raz kolesca. Draller je šel k zatvorci, hoteč popraviti ta nedostatek. V tem pa je pripejal po progi neki tovorni vlak in čuvaj iz bližnje čuvajnice, je spustil drogove zatvornice, kar pa je Draller prepozno zapazil. Vsled tega mu je prišla roka med padajoči drog, ki mu jo je nevarno stisnil in vrh tega še odrli kožo raz gornje roke. Težko ranjenega Drallerja so prepeljali v domačo zdravniško oskrbo.

Iz St. Florjana pri Šoštanju. (Nesreča.) Pred nevi je šel 70letni starček Gregor Murnik po cesti med St. Florjanom in Šoštanjem. Reče je pa preslišal nek težak voz, ki se je pripodil za njim po cesti, ter ga podrl. Murnik je prišel pod konjska kopita in težka kolesa, pri čemer mu je bilo več kosti polomljenih in stisnjenih. Prav posebno so mu bile poškodovane noge in glava. Težko ranjenega so na to prepeljali v šoštanjsko bolnico.

V Mariboru se je zastrupila 22-letna hči strojevodje Köbla, Zvečer dne 24. t. m. se je vlegla k počitku in izpila veliko množino lizola. Ker jo zjutraj kljub klicanju ni bilo iz postelje, so si pogledat in jo našli mrtvo. Kaj jo je gnalo v rano smrt, do danes še ni znano.

Novi dravski most v Mariboru bodo baje otvorili začetkom meseca avgusta. Čudno je, kako porivajo to otvoritev od enega dneva do drugega. To sumljivo ravnanje daje povoda k najrazličnejšim govoricam. Pa ne, da bi bilo res, da si mariborski mestni odbor ne žele preobilne udeležbe zunanjih gostov.

Iz Gradca je izšel vzporedni stotnik Adalbert pl. Waldhütter. Ker se do danes še ni vrnil in tudi o njem ni nikakega sledu, razpisuje njegov brat, Alfred pl. Waldhütter, c. in kr. dvornouradni tajnik 200 K nagrade onemu, ki naznani pogrešanje bivališče, ozir., če bi se bil ta usmrtil, najde njegovo truplo.

Celje. (Poskušnje samomor di-jaka.) Dne 23. t. m. se je hotel 19 let stari Robert Grillich iz Dunaja usmrtiti s tem, da si je pognal kroglic v sence, ki pa mu je obšla v lobanji. Grillich je gojenec 7. razreda tukajšnje gimnazije. Usmrtiti pa se je hotel zaradi neuspehov v šoli. Grillich je preromel že več gimnazij.

Ljubenski kravali pred sodnijo. Dne 24. t. m. so se morali trije akademiki ljubenske montanske visoke šole zagovarjati pred sodnijo. Zgodilo se je to na zahtevo ljubenskega državnega pravnika. Fantje so se seveda na vse mogoče in nemogoče načine zagovarjali in bili zelo hudi nad »predznanostjo« mestne policije, ki si je dovolila jih aretirati. Seveda jim tako zvijanje ni prav nič pomagalo in vsi trije so bili obsojeni. Obtoženeč Lechner je dobil 5 dni, Komposch 6 dni in Leibnitz teden dni strogega zapor. Radovedni smo na halo v nemško-nacionalnem časnikarskem gozdu.

Dnevni pregled.

Narodni tiskarni v poljasnilo. »Slovenski Narod«, glasilo Narodne tiskarne v Ljubljani, odgovarja v včerajšnji številki na trezno in stvarno izjavo upravnega sveta Učiteljske tiskarne. Ker mu je upravni svet zamašil usta s to izjavo, opleta in maha sedaj po Učiteljskem Tovarišu in se povsne na tako imenitno in visoko stališče, da mu kratkoma odreka pravico, da bi se smel kot učiteljski list potegovati in zagovarjati, pooblaščen ali ne pooblaščen, učiteljske zavode in naprave. To bi bil lep učiteljski list, če bi ne storil tega! Ne, gospodje Narodne tiskarne, te pravice ne bodele vzeli nikdar Učiteljskemu Tovarišu! Zda pa o zadevi Zvončkovega dolga v Narodni tiskarni. Res je, da se je Zvonček tiskal v Narodni tiskarni in da se je preselil v Učiteljsko, ko je začela poslovati. Kmalu nato je dobilo upravnništvo Zvončka račun za zaostalo plačilo. Čez par dni, preden je moglo upravnništvo račun pregle-

dati in vknjižiti, pa pride sluga iz Narodne tiskarne in prosi, da naj se vrne upravi Narodne tiskarne poslani Zvončkov račun. Zvončkovo upravnništvo izroči račun in prosi, naj se mu kmalu zopet vrne. Račun se je res vrnil, a bil je za več sto kron večji kakor prvotni. Seve, da se je moralo upravnništvo informirati, odkod ta razlika. Te informacije so bile precej dolgotrajne, kakor prav dobro ve uprava Narodne tiskarne. Če bi to ne bilo prišlo vmes, bi bil dolg že zdavnaj plačan. Res je tudi, da upravnništvo odplačuje sedaj dolg v obrekljih, kakor je tudi res, da se drži plačilnih pogojev. Ako so ti neznanj sedanjemu gospodarju v Narodni tiskarni, naj vpraša zanje gosp. predsednika. **Zagotavljam pa Vas, gg. uredniki »Slov. Naroda«, da bo dolg do vinarja poplačan v znesku drugega računa.** Če bi bilo treba, lahko plačamo danes teli par sto kron, a to se nam ne vidi potrebno, ker imamo plačilne pogoje. Dobro, gospoda! Ker narodno napredna stranka nima potrebnejšega in nujnejšega posla, ker nima reševati tehtnejših problemov, očitajmo si, kdo ima več dolgov! — **L. Jelenc,** predsednik Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

»Slov. Narod« je prinesel v 143. številki odgovor na izjavo upravnega sveta Učit. tiskarne. Ta odgovor je zopet poln neresničnih trditev in zavijanj. Za danes pripomnimo samo to, da naj vprhihodnje naslove napade na pravo addresso: Na članke v »Učit. Tovarišu«, naj napadejo »Učiteljskega Tovariša«, na članke v »Dnevnu« naj napadejo »Dan«, Učiteljsko tiskarno pa naj puste v miru, kakor tudi Učiteljska tiskarna pusti Narodno tiskarno pri miru. Terjajo pa naj vedno le tiste, ki so jim dolžni, ne pa druge; to je menda edino pravo trgovsko postopanje.

Pismo rezervista. Slavno uredništvo! Naznanjam Vam, da sem zbolel in da se nahajam v »Truppen-Spital in Kotor.« Po slovensko bi se reklo, da ležim bolan v Kotorju. Blagovolite sprejeti par novic od nas, slovenskih rezervistov v Dalmaciji. Minilo je že 6 mesecev, kar smo tukaj. Kmalu bo že sedmega konec. Čeprav je vlada že tolikokrat obljubila, da nas bodo odpustili (letnike 1901—1905). Nestrpnost pričakujemo dneva rešitve — pa ne pride od nobene strani. Pred 10 dnevi so odpustili letnike do leta 1905. (brambovce in infanterijo). Samo pri našem trdnjanskem polku moramo ostati še naprej. Kakšen vzrok je, ne vemo. Torej se nas muce več ne spomni.

Pozabili so na nas prijatelji, pozabila je tudi vlada. Kaj naj storimo? Dežja že ni bilo od 6. maja, vode nam primanjkuje — nimamo je niti za žejo, niti da bi se oprali. Ležimo na goli slami — pa še ta je suha in zdrobljena kot prah. Plahite pa so vse polne uši, lažic in druge golazni — tako, da bi človek najraje ležal na goli zemlji, ko bi jo imel. Toda tu imamo sam kamen. Ker je vojaštvo oddaljenega od trdnjave, dobiva meso po mulah. Mule nosijo meso po skalnih stezah cel dan po solncu. Mesu kulrajo drugi dan — tako da smrdi juha in meso. Na ta način vojaštvo oboli, tako da so polne bolnišnice. Kdor nima sam kakšne hrane, ta mora stradati. Po taki hudi vročini moramo pa še vaje delati! Naj bi vendar premislili, da smo stari. Jaz imam že 41 let, pa še nisem bil v bolnišnici. Sedaj pa sem obolen in ležim kakor da bi bil v ječi. Kdaj pride rešitev, kdo ve. Menda nikoli več. Pred nekoliko dnevi je prišel dopust za 21 dni. Mislim, da je ta dopust samo za posestnike — ne pa za take, ki imajo čas tu brez dela sedeti. Pri 4. pešpolku so dobili dopust taki, ki se zdaj samo sprehajajo po Trstu. Jaz tem prosil poveljnika za dopust, pa nisem bil uslišan, dasi sem navedel dovolj vzrokov. Sem posestnik, imam veliko vinogradov in tudi drugega polja. Vse to je treba obdelati. Doma pa ni nikogar, ki bi delal namesto mene. Davek se pa mora plačati in obresti ravno tako. Kje naj vzamem v jeseni denar, če ničesar ne pride. Kaj bo? Kdaj bo čas delati? Moral bom vse pustiti in iti s trebuchom za kruhom. Magari na Balkan. Tako je lep vojaški stan. Nas je mnogo tukaj, bomo že še pisali, ko bomo prosti. Pozdrav rojakom.

Čestitke tržaškim Slovincem. V sredi meglenih in temnih časov našega narodnega življenja, je izbojevala slovenska straža ob Adriji časten boj z zmago. Vse Slovence je gledalo te volitve v zavesti, da gre boj za našo skupno stvar. Ob koncu volitev se je vsakdo v duhu radoval z zmagovalci. Slovenska oficijelna javnost je molčala. K zmagi so dobili Tržačani te brzojavke: Čestitka iz Ljubljane, Iz Ljubljane je prejel g. dr. Rybář sledečo brzojavko: Iskreno čestitam na slavni zmagi. Zavednost in zmagosna navdušenost tržaških Slovencev je dandanes edina razveseljena točka na slovenskem političnem obzorju. Iyan Hribar. Čestitka

iz Puče. »Jednakom sudbinom progonoj. Slaveni Puče radostno slave izborni uspeh Slavena Trsta. Živili vodje! Živili izbornici! Naprej zastava Slave!« — Dr. Zuccon.

Bivši šofer bolgarskega kralja Ferdinanda. List »Le Courier Europeen«, pri katerem sodelujejo evropske veličine, kakor: Brandes, Miljukov, Brenstein, Lergi, Vanderwelde, je prinesel prav delikatno vest iz bližine kralja Ferdinanda. »Ljubček cara Ferdinanda.« Po carju, najvplivnejši in najmogočnejši mož v Bolgariji ni Danev. Car Ferdinand je v področju tiranskega vpliva nekega Weilla, svojega bivšega šoferja, danes svojega tajnika. Weill se baje carju silno telesno dopade in to je vzrok onega vpliva. Car se podaja vsem kapricam Weillovim. Weilla vsi poslušajo, tudi kraljica. Weill se je menda znal vsiliti tudi berlinskemu dvoru. Ko je car Ferdinand zadnjič obiskal dvor Viljema in je bil Weill prisoten oficijalni gostiji cesarski, Edino avstrijski cesar je zavrnil in ni maral pripustiti Weilla k svoji gostiji. Uloga bivšega šoferja carjevega v srbsko-bolgarskem konfliktu tudi ni majhna.

Črne koze, »Slovenec« in romari. Na Reki divjajo črne koze. Črna smrt se širi in širi, ter je stopila že v bližnji Sušak na hrvaško ozemlje: bogve, ali se ne razširi proti vzhodu na avstrijsko primorje in na bližnjo Notranjsko, ki ima z Reko toliko stikov. Tako pište tisti »Slovenec« na prvi strani, ki na drugi strani pravi: »Romarski vlak na Trsat. Vsled preoblegla števila romarjev se ne bo na nova priglasenja nič več oziralo. — Odbor.« Kranjska duhovščina je torej hotela peljati stotine in stotine slovenskega ljudstva tja, kjer divjajo — črne koze, ki širijo smrt vse širjem. To versko blazno nakano je prepovedala oblast. Redek čin, ki je odobravanja vreden!

Adria-razstava na Dunaju. Dalmatinske umetnike na tej »razstavi« zastopajo: L. Rubelli pl. Sturmpest, Hans pl. Krekič — Strassold; prof. Giacich, baronica Jelka Wolkenberg — Struppi iki kaže s svojo pomarančo mnogo smisla za kolorit — kakor pravi »Fremdenblatt«, Antonietta Bogdanovič — Cetineo, Matilda pl. Meštrovič (ne zamenjati z sloviškim srbskim umetnikom svetovne slave, ki mu pa do Adria-Ausstellung ni nič seveda) in naposled — Marko Rašiča. Kdo bi mislil, da je Adria-Ausstellung prirejana zato, da bi si tamni plemenitiš kratili čas. Jadransko pesem proizvajajo italijanski fakini iz pomorskih mest.

Dr. Krek se je celo veselil shoda na Limbarski gori, tako je v nedeljo povedal kamniški dekan Lavrenčič na slabo obiskanem shodu »Kmečke zveze« za brdski okraj. Kreka pa ni bilo, ker se je zbal — dežja. Kaj ne, čudno vpliva dež na gorenjskega fanta dr. Kreka!? Kamniški dekan Lavrenčič, ki gotovo kot fini meščar ni vajen lažiti po gričih in to še v dežju, je prišel, dr. Krek pa se je pokazal tako melkužnega, da se je zbal dežja in ga ni bilo na limbarsko goro. Oj ta dež in pa — gdč. Theimer, kako sta neprizanesljiva za take go-spode kot je dr. Krek. Ker ni bilo dr. Kreka topot na shod »Kmečke zveze«, bi bilo pač potrebno, da kje drugo napravi tak shod in odgovori na vprašanja, ki smo mu jih stavili v sobotni številki našega lista, glede gdč Theimerjeve in drugih reči!

† Lovro Letnar. Včeraj zjutraj ob 6. uri je umrl v Mengšu tamošnji nadučitelj Lovro Letnar za legarjem v starosti 58 let. Pokojnik je bil vzor mož v vsakem oziru. Ljubezniv soprog, preskrben oče, najboljši tovariš in jeklen značaj. Zato in pa vsled svojega miroljubja, vsled dobrotljivosti in finega, taktnega nastopa je bil priljubljen in visoko spoštovan v vseh slojin. Letnar je bil eno dobo tudi c. kr. šolski nadzornik kamniški. Tedaj se je povzpelo šolstvo kamniškega okraja na prvo mesto na Kranjskem. Letnar je deloval med učiteljsvom z ljubeznijo in je dosegel najlepše uspehe. Kljub temu ni bil naslednje dobo več imenovan. Z Letnarjem smo izgubili naprednega zavednega učitelja, šolstvo izborne-ga in vestnega pedagoga, človeštvo pa blago, zlato dušo. Ostalim naše najljubše sožalje.

† Franjo Kralj. V nedeljo, 22. jun. ob 3. uri popold. je v Mariboru pre-minul po dolgi, mučni bolezni, v starosti 50 let, c. kr. poštni oficijal g. Fr. Kralj. Zapustil je vdovo in štiri sinove. Pogreb se je vršil v torek, dne 24. t. m. ob 2. uri popoldne. Pred hišo žalovanja. Cvetlična ulica 27., je zapel pevski zbor tukajšnje »Slovenske čitalnice« pokojnemu Vilhar-jevo žalostinko »Tužaljka«. Udeležba je bila velika. Na zadnji poti ga je spremljalo c. kr. poštno osobie, mnogo odličnih meščanov, v prvi vrsti pa se je pogreba udeležilo in s tem izkazalo umrlemu zadnjo čast mnogo Slovencev. Na grobu so mu pevci »Slov. čitalnice« zapeli v zad-nji pozdrav žalostinko »Blagor mu«.

Grob diča dva venca v slovenski trobojnici, ki sta mu jih poklonila »Dramatično društvo« in »Slovenska čitalnica«. Bodi mu zemljica lahka! — Z žalostnim srcem poročamo o prerani smrti tega moža — značaja! V njem je nemila smrt pokosila življenje, polno narodnih nazorov! Bil je odločen Slovenec, ki se ni nikdar sramoval svojega maternega jezika. Prav posebno težko pa bo občutilo izgubo tega moža naše »Dramatično društvo«, za katerega procvit je umrla Franjo Kralj vse svoje moči žrtvoval. A tudi ostala naša narodna društva izgube z njim enega izmed najboljših stebrov — izguba, ki se ne bo dala tako hitro in lahko nadomestiti. Zakaj nam kosi nemila smrt take moške, ki so nam v čast in bi nam lahko še mnogo koristili; zakaj jih kosi tako pogosto in ravno tukaj na slovenski ogrojeni meji?!

Iz deželne šolskega sveta na Kranjskem. Imenujejo se: učitelj Smolik Izidor, Borovnica; Amalijsa Stare, Razdrto; Anton Vižin, Dolenji Semeni; Franc Zupan, Pavla Lampe, Karolina Gomilšek, Marija Košak, Pavla Marinko, Vič. Razpišeta se nanovo nadučiteljsko mesto v Mošnjah in učno mesto v Želmljah. Začasno se vpokojita Marija Gerbeis v Zagorju in Marija Drenik v Kalu. — Dr. Gvido Sajovic na II. drž. gimnaziji postane pravi učitelj. Sistemizira se novo učno mesto v Novem mestu za zgodovino, zemljepis in telovadbo.

Avtomobilisti - poštenjakoviči. Piše se nam iz Bukovine nad Škofjo Loko: Danes 24. t. m. ob 9. uri dopolne se je peljal skozi našo vas avtomobil, ki je do smrti povozil psa. Ne meneč se za to nesrečo, so se avtomobilisti peljali dalje. Gospodar pa je nerodno avtomobiliste popoldne ob povratku počakal na cesti ter jim mignil v znamenje, da naj ustavijo, da se pogovorijo glede odškodnine za povozenega psa. Toda poštenjakoviči so se odkimali ter jo s »polnim parom« popihali proti Škofji Loki. S tem so se morda mislili rešiti zagate. Toda gospodar jih že poišče na merodajnem mestu, ker avtomobil je imel spredaj številko 1360, zadej pa 380 K I.

Ugodna prilika za komnoseka se nudi v Bršljini pri Novem mestu, kjer je ta obrt že stalno vpeljana. Podjeten, soliden kamnosek si tu lahko ustanovi svojo dobro eksistenico. Več v tozadevnem oglasu, na katerega opozarjamo.

Pri streljanju iz topiča ponesrečil. Dne 21. t. m. je hotel 15 letni posestnikov sin Franc Kokalc iz Loga pri Litiji radi nekega godu streljati iz topiča. Pri tem je hotel nabiti topič prižgati z vžgalico. Prišlo je do eksplozije in Kokalc je zadobil več znatnih poškodb.

Nesreča. Pretekli petek se je ponesrečil 26letni drvar Matija Car v nekem gozdu pri Loškem potoku. Pri obsekavanju nekega debla mu je izpodletela sekira in Car se je vsekaval v levo nogo. Njegova poškodba je težka.

Zloben ponočnjak. Pretekli teden je zagnal neznani ponočnjak okrog polnoči z veliko silo skoro tri kilograme težek kamen skozi zaprto okno Franciške Mrčun v Križatih pri Peči. Kamen je priletel z veliko močjo v sobo. — Zadel je Franciško Mrčun, ki je sedela na klopi pri peči, na glavo in jo znatno poškodoval.

Nasilen gost. Te dni je popival 50letni dninar Matija Žagar v neki gostilni v Podgradu pri Devici Mariji v Pulju. Ker je bil že precej pijan, mu gostilničarka ni hotela primesti več pijače. To je Žagar silno raztogotilo. Pobil je več steklenic in polomil več stolov, na kar se je lotil s stolom natakari in jo večkrat udaril z njim po glavi. Tudi svojega sina, ki je bil prisoten v gostilni in ki je miril svojega očeta, je Žagar udaril večkrat s stolom.

Na smrt obsojena Srba v Sofiji. Srba Marković in Stanković, ki sta nedavno napadla vojnega poročevalca praških »Narodnih Listov« in mu odvzela zapiske, sta bila od vojne sodišča v Sofiji dne 26. t. m. obsojena na smrt.

Vojaške patrone v peči. V neki baraki v Ohrdrufu je dne 25. t. m. eksplodiralo več patron, ki so bile pobrane po končanih vajah na vojaškem vežbališču in pometane v peč. Vsled eksplozije je bilo ranjenih več oseb, tri prav nevarno.

Avtomobil je zavozil v otroški izprevod. Kakor se iz Lorienta poroča, je dne 26. t. m. v malen bretonskem trgu zavozil neki avtomobil v izprevod šolskih otrok, ki so se vračali iz cerkve. Pet otrok je nevarno ranjenih.

Velika železniška nezgoda. Iz Amsterdama v Pariz namenjeni kurir je na postaji Mecheln v Belgiji, dne 26. t. m. zavozil v osebni vlak. Več vagonov je razdejanih, osem oseb ubitih, 24 ranjenih.

Katastrofalen vihar na Bolgarskem. V tirnovski okoličini na Bolgarskem je dne 26. t. m. katastrofalen

vihar dokončal razdejanje zadnjega potresa. Mnogo oseb je ranjenih. Uradna preiskava je dognala, da je bilo pri zadnjem potresu ubitih 72 oseb in okoli 200 ranjenih. Pri reševalnih delih so se odlikovali turški jetniki.

Ljubljana.

— **Ljubljanski občinski svet** ima danes ob 6. popoldne v mestni dvorani izredno sejo.

— **V lastnem škripcu so se ujeli** naši klerikalci, ki so z vsemi spletkami in silami delovali na to, da se je mestni občini odvzela policija ter se podražila. Kar so klerikalci sejali, to sedaj žanjejo. Poprej so dan na dan napadali, sumničili in denuncirali mestno policijo; vedno so trdili, da ni mestna policija pravična in sposobna, da vse »zatuša« itd. Zdaj so dosegli, po čemer so toliko hrepeli, a — so še nezadovoljnejši. Vsak večer se razrogači »Slovenec«, zmerja, grozi in roti državno policijo, ki izvršuje brez pardona doslovno in do pike ostro vsako policijsko določbo in starodavno cesarsko naredbo. Seveda greše proti čestnopolicijskemu in poselskemu redu največ neuki kmetje in kmetice. Zato zadevajo kazni največkrat te, ki jih ščiti »Slovenec« iz politične špekulacije. Okoliški kmetje so pač večinoma somišljeniki S. L. S. Od tod ves stok in vse škripanje z zobmi. Neumno je »Slovenec« čenčanje, da je kriv ostrih policijskih določb prejšnji napredni občinski svet. Te določbe so namreč po vseh avstrijskih mestih enake in po vsem mestih še mnogo hujske, ko v mali Ljubljani. Sedanji mestni policijski red za naše mesto iz leta 1897. je le prevod in posnetek cestnih policijskih redov Dunaja, Gradca in Prage, in cesarska naredba št. leta 1854. velja za vsa avstrijska država. Valenje krivde na liberalce je torej dokaz klerikalne nevednosti ali pa hudobije. Seveda, mestni policijski stražniki in mestni policijski uradniki so izvrševali cestni policijski red z razumevanjem razmer, torej s primerno človekoljubno obzirnostjo. Državna policija se oklepa črk in paragrafov, da ji »Slovenec« vsaj ne bo mogel očitati — »tuširanja«. Kdor drugemu jama koplje.

— **Ciril-Metodov dan v Ljubljani.** Združeni odbor C. M. žensk. podružnic v Ljubljani prosi tem potom vse rodoljubne gospe in gospodične na sodelovanje v prid C. M. družbi dne 5. in 6. julija. Privedite zbirke v obliki cvetličnih dnevoj so nekaj lepega in zvišnega. Poleg tega je namenjena vsa zbirka v korist naši prepotrebni šolski družbi. Nadejati se je, da se mnogo gospodičen oglašajo, ki bi prodajale na Ciril-Metodov dan cvetke po ulicah in javnih prostorih. Zbirke v obliki cvetličnih dnevoj prirejajo že nekaj let vsa velika mesta vsako leto. V nekaterih celo po dvakrat na leto. Vspen je povsod ugoden bodisi v gmohtnem, bodisi v etičnem oziru. Nihče se ne sramuje sodelovati, ampak vse tekmuje, da se kolikor mogoče veliko dobi. Na Dunaju, Gradcu in drugih mestih sodelujejo gospe in gospodične iz najvišjih in najsilnejših krogov. Enako je v mestih Berlin, Pariz in London. Pravcata tekma nastane v teh mestih vsako leto, kdo bo največ cvetk daroval, katere dama bo največ nabrala. — Tudi mi Slovenci imamo mnogo dam, ki vedno rade sodelujejo v dobrodelnih namene. Z veseljem in radevolje bodo segle gospodične po nabiralnikih. Združeni odbor prosi cenjene gospodične, da se oglašajo kakor mogoče v velikem številu, ki bi prodajale cvetke na dan 5. in 6. julija po ulicah in javnih prostorih v Ljubljani. Odbor rabi kakih 300 gospodičen. Posameznih povabil odbor ne pošilja. Prosi se, da se gospodične oglašajo pri načelnikih cvetličnih okrožij ustmeno ali pa pismeno.

— **Gremialna trgovska šola** je končala včeraj svoje osemdeseto šolsko leto. Pri tej priliki so se trgovskim vajencem razdelili njih pismeni izdelki in letna izpričevala, onim vajencem pa, ki jim je potekla učna doba, pa odhodna izpričevala. Šola je trirazredna; prvi razred je imel paralelko. Za vzdrževanje šole prispeva država letnih 1000 K, mestna občina ljubljanska 500 K in trgovska in obrtna zbornica pa 300 K. Ostali izdatki se pokrijejo iz vpisnine in šolnine, iz obresti za to šolo določenega zaklada in iz naklad, ki jih plačujejo trgovci za šolo. Ljubljanska mestna občina daje šoli prostore na I. mestni šolji, kurjavo in svečavo. Učiteljev, vstevši voditelja, je bilo letos na šoli 13; med temi z usposobljenostnim izpitom za ljudske in meščanske šole 2. trgovsko predizobrazbo 1 in z visokimi šolskimi študijami pa 1. Izmed teh učiteljev so izvršili trije tečaj za usposobljenje učiteljev za trgovske nadljalne šole na c. kr. trgovski akademiji v Gradcu.

Na gremialni trgovski šoli so se predavali tile predmeti: slovenski je-

zik, nemški jezik, trgovsko računstvo, trgovsko in menično znanstvo, slovenska in nemška korespondenca, knjigovodstvo, trgovski zemljepis, narodno gospodarstvo in lepopisje. Učni jezik je slovenski. Prvi razred je imel 8 tedenskih učnih ur, drugi 9 in tretji po 10. V začetku šolskega leta se je vpisalo 130 učencev; od teh jih je ostalo koncem šolskega leta 114. Pri pouku je bilo povprečno navzočih 90 odstotkov učencev. Učni smoter je dosegel 85 učencev; 5 jih je ostalo neizprašanih. Po materinem jeziku je bilo Slovencev 97; Srbov in Hrvatov 8, Nemcev pa 9. Po veroizpovedanju je bilo 113 katolikov in 1 pa evangelijskega veroizpovedanja.

— **Škole šolskega leta** v ljudskih šolah bo letos dne 15. julija.

— **Iz dež. šol. sveta.** Imenovani so: Vlad. Požar za naduč. Frančiška Požar za učiteljico v Budanje, Mar. Švajger v Kal pri Dolu; Urš. Porenta v Moravče, Leop. Kos na Bloke.

— **Deseti brat v II. izdaji.** Ker je že pred tremi leti ljudska igra »Deseti brat« v knjigotrtstvu popolnoma pošla in je društva niso mogla nikjer več dobiti, je izšla sedaj II. popolnoma predelana izdaja iz zelo priljubljene igre. Fran Govekar je svobodno v uporabil najboljši Jos. Jurčičev roman »Deseti brat« ter spisal po njem efektno, humora, zabavnih originalov in tudi tragike bogato dramo, ki bo vsem našim odrom prav dobrodošla. Da more iziti slovenska gledališka igra v II. izdaji, je le izjemni slučaj, ki dokazuje, da se je gra ljudstvu izredno prikupila. Tehnično je danes »Deseti brat« izboljšan, jezikovno uglajen in so postale posamezne vloge še hvaležnejše za igralce in igralke. Novo izdajo je tiskala in založila tiskarna Dragotina Hribarja v Ljubljani. Knjigo je dobiti v vseh knjigotrtzaricah.

— **Loterijski odbor** elektrone loterije v prid slovenskim upodablajočim umetnikom uludno prosi, da imetelji srečk omenjene loterije, blagovolijo najkasneje do 1. julija t. l. opoldne odpustiti skupice za prodane srečke in pa dolje vrniti neprodane srečke.

— **Zrebanje 1. julija t. l.** Zadnji teden so se na razpolago srečke umetniške loterije. Rodoljubni in rodoljubkinje naj blagovolijo še ta zadnji teden pripomoči po svojih močeh, da se razprodajo vse srečke. Dobitki so tako lepi in dragoceni: izvrne slike in izvorni kipi.

— **Pripravljalni odbor ženske skupine N. S. Z.** sklicuje za nedeljo, dne 29. t. m. pop. ob pol 3. uri v društvenih prostorih »Narodni dom«, važni sestanek po § 2, glede ustanovitve ženske skupine v »Narodni socialni zvezi« Vabimo vse prijateljice ženskega gibanja, da posetijo sestanek, ter vstopijo k skupini, da s tem pripomorejo k uspešnemu razvoju ženskega vprašanja.

— **Za C. M. D. je daroval nekdo 2 K** ob priliki, ko je dr. Poček proti njemu pred sodiščem propadel. Ob tej priliki opozarjamo na zanimivo razpravo, ki se bo vršila dne 3. julija v sobi št. 112, kjer pridejo na dan lepe stvari glede neke menice in se bo pokazalo novo delo dr. Počka. Na dan pride nova kričasta afera, ki bo odgrnila še hujske spletke nego pisma g. Plankarja. Pokazalo se bo, kako važno delo je izvršil »Dan«, da je opozoril javnost na vse špekulacije — kajti nove žrtve se dan na dan oglašajo. Na svidenje, g. dr. Poček!

— **Železniški svet** se je v svoji seji dne pečal tudi s preuredbo nekaterih južnih kolodvorov, med njimi praškega in ljubljanskega. Glede zadnjega je bilo lani sklenjeno, da se prične z nekaterimi prezidavami, ki so projektirane za pet let, že letos. Doda pa ni videti še nobenega dela na južnem kolodvoru. Treba bo vsakega energičnega koraka pri žel. ministrstvu, da se že enkrat prične z delom, ko so tozadevni načrti že izdelani.

— **Ljubljanska državna policija** — nima denarja. Dočim se pri tem ravnanstevstvu stranke za vsako malenkost najstrožje kaznujejo, od moštva zahteva nad vse naporno službo, se pa ne skrbi za zadostni počitek istega int. udi število moštva se ne popolni kakor zahteva status. Ali nima država za te ljudi nič ozira, ali pa ji manjka denarja, da bi ljudi plačala. Tudi se pri plači moštva odtrguje za vse mogoče stvari, tako da dobi moštvo veliko manj na roko, nego mu gre in manj nego je v mestni službi dobivalo. Za tiste bore kraljarje naj pa straže še z navdušenjem službo opravljajo! Tudi to je zasluža klerikalcev.

— **Značilno.** Za klerikalne čuke je vojaška uprava dovolila za čas letošnjega katoliškega rumla (shoda) kot tolovajšice dvorščice domobranske vojašnice na Poljanski cesti, da sirsavno ima vojaški erar vojašnico v natemu!

— **Policijski birokraciji** na Bleiweisovi cesti še do danes ne pozna temeljnih državljanskih zakonov glede ravnopravnosti slovenskega

jezika pri c. kr. uradih. Morda globoko razmišlja, v kakšnem jeziku naj občuje z docela slovenskimi strankami. Kako visoki gospodje pri policiji zastavljajo slovensčino, kaže naslednji drastični, obenem v nebo vpijoči slučaj, ki se je nedavno dogodil pri ravnanstevstvu na Bleiweisovi cesti. Slovenski stražnik, nemščine za silo lomeč, je predstavil uradniku — Slovencu slovenskega aretiranca. Zadevno poročilo je stražnik moral zmoliti v blaženi nemščini, ki velja za »innere amtsprache«. Prizor za bogove, kako se je revež mučil, da bi teklo takole gladko. Uradnik je nato govoril slovensko in potem s stražnikom zopet nemško. Komično, kaj? Slovenec mora s Slovincem občeovati v blaženi nemščini. Vprašamo, ali ni to kršitev temeljnih drž. zakonov. Sila žalostna je, da morajo Slovenci v uradnem poslopu s slovenskimi strankami lomiti trdi nemški idijom. Kdaj zavladajo v tem padislu normalne razmere?

— **Velik naval** je bil včeraj pred izložbo L. Schwentnerja, kjer je izpostavljena fotografija igralcev S. K. Slavia, ki igrajo v sredo v Ljubljani. Na sliki se nahajajo tudi častna darila, ki jih je priborilo moštvo s svojimi svetovnimi zmagami. Oglejte si!

— **Nočni izgred.** V Tesarski ulici št. 3 v pritličju je v sredo opoldne zopet strašno razgrajal delavec Jože Pavšič, razbijal, psoval in kruto pretpal svojo ženo. Vsa ulica je bila pokonci, a — policaja nikjer nobenega. V četrte ponoči je isti delavec zopet razgrajal, preklinjal in vseh jezikih ter grozil, da ženo ubije, češ: »Ubijem te; tri leta bom zaprt, potem bom pa vsaj prost!«. A policaja zopet od nikoder nobenega, da bi ukrotil divjaškega šnosarja. Uboga žena je vsa razbita in je po životu polna ran. Ker je ta alkoholik resno nevaren življenju svojih ljudi, opozarjamo nanj ravnanstevstvo državne policije oziroma državno pravdnitstvo. Sosedom je tega rokovijskega divjanja in razgrajanja že preveč. Hočemo mir! Zato prosimo nujne pomoči.

Sosedje.

— **Novica iz Dolenjske ceste.** Od vseh strani prihajajo kakšne novice, samo z Dolenjske ceste se redko kdaj kaj sliši. Ako bi pa v petek dne 19. t. m. kdo prišel na Dolenjsko cesto bi bil lahko škiljal jako imeniten koncert, brez vstopnine. In ves komični prizor se je tako pričel: Nasproti Dolenjskega kolodvora stoji, vsem dobro znana Brglezova hiša in za hišo ima vsaka stranka nekaj zemlje za zelenjavo. In v to zelenjavo prav rade zahajajo kokoši in race od milostljive gospe načelnikove z Dolenjskega kolodvora. Kjer pa omenjeni strankam ni ljubo, da bi načelnice kokoši krmlili, jih marsikatera zapodi v stran. Ker pa gospe načelnikovi to ni bilo všeč, si je naenkrat izmislila, da ji kokoši zmanjkajo, oziroma da so pobite. In ker ona kot pobožna ženska tega ni hotela dopustiti, da bi omenjene stranke njene kokoši pobile, jih je začela prav z lepimi primki obdelovati in zmerjati, kakor v kakšni hribovski vasi ribniške okolice. Začetka smo mislili, da to kričanje prihaja iz vrta dr. Oražmovih pavov, potem smo šele spoznali, da je to glas od kolodvora, kjer je inteligenca. In ker še to ni zadostovalo, se je obregnila še ob uslužbenke električne cestne železnice, kakor tudi na železničarje dolenjskega kolodvora, o katerih misli, da morajo tako plesati, kot bo ona igrala. Prizadeti se bodo morali oprijeti družih sredstev, če se jih ne bo pustilo na miru.

Več prizadeil. — **Kinematograf »Ideal«.** Na današnjem specialnem večeru je na sporedu krasna drama Nordisk družbe »Zlatnik« s Pyslandrom v glavni vlogi. Velefina je veseloigra »Ljubez en svetla«. Ostale slike so dobre kakor sledi: Potovanje v Kullen. (Potovalni film.) Srčna igra. (Drama.) Dobro lepilo. (Humoristično.) Severno morje. (Potovalni film.) Ljudski pevec iz Bretagne. (Kolorirana veseloigra iz starih časov.) Življenjski rešitelj. (Drama.) — Samo popoldne. Kunigunda in špiritizem. (Velekomično.) — Jutri: »Ločen od sreče« (V treh delih s Suzano Grandais.) — V torek: »Kovbojski milijonar«, velekomična ameriška veseloigra 2 dela.

Trst.

Ustanovni občni zbor podružnice N. D. O. v Gabrovici. Preteklo nedeljo se je ustanovila v Gabrovici pri Komnu podružnica N. D. O. Na zborovanju, ki je bilo zelo dobro obiskano, je podal glavno poročilo predsednik osrednjega izvrševalnega odbora N. D. O. dr. Sosič. Govorila sta tudi podpredsednik zidarske skupine N. D. O. Pregarc in strojni tainih N. D. O. Brandner. Po temeljitih poročilih je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor podružnice N. D. O. v Gabrovici: Alojz Svava, predsednik; odborniki: Alojz Petelin, Josip Petelin, Avgust Žerjal (tajnik), Franc

Verč (blagajnik), Josip Makovec, Josip Lurin, Ivan Germek.

Škod N. D. O. pri Sv. Jakobu. Preteklo nedeljo se je vršil v »Delavskem kons. društvu« pri Sv. Jakobu dobro obiskani shod, ki ga je sklical N. D. O. Na njem je poročal o razmerah šentjakobskega delavstva in potrebi organizacije strokovnih tainik N. D. O. Mrak. Govorili so tudi tov. Volarič, Pregarc in drugi.

Drama na ulici. Streljal na ljubico in sam sebe. V ulici Pieta je vila, v kateri stanuje družina Sigmund, pri kateri je v službi za sobarico Ana Hošak, stara 20 let, iz Gorice. Včeraj popoldne okrog 5. ure je bila poslana Hošak na pivo v bližnjo gostilno. Ko se je vračala v vilo, je stopil nenadoma k njej mlad človek in je izprožil nanjo dva strela iz revolverja. Nato je zbežal. Neki stražnik pa, ki je stal v ulici Domenico Rossetti, je slišal strela in je hitel v ulico Pieta, da vidi, kaj je. Tam je zagledal bežečega mladeniča, ki pa se je naenkrat ustavil ter izprožil proti sebi. Patrona pa se ni užgala, zato je vrzel orožje z jeco na tla, da se je razletelo, in nato je hotel bežati dalje. Stražnik pa ga je dohitel, in čeprav se je aretiranec ustavljal, ga je vendar spravil na policijo. Tu je povedal neznanec, da mu je ime Anton Višnjevec, da je star 25 let, zidar, oženjen, ter da ma otroka starega dve leti. Starejši pa mu je umrl. — Pri zaslišanju je povedal, da je hotel ubiti Hošakovo in nato sam sebe. V Hošakovo je smrtno zaljubljen, a ona je vedno zavračala njegovo ljubezen. — Malo pozneje je bila zaslišana na policiji tudi Hošakova, katero k sreči ni zadela nobena krogla. Hošakova je dejala, da ji je Višnjevec razkril svojo ljubezen že pred enim letom, a da je zavrnila, ker je poročen in tudi zato, ker ji nič ne ugaia. On jo je prosil in prosil, ona pa je ostala pri svojem sklepu: nič opravila z njim. Višnjevec je postal vsled tega ves besen. Žugal ji je neprestano s smrtno in lani meseca junija je tudi streljal nanjo ter obstrelil. Bil je tri mesece v preiskovalnem zaporu, pred sodiščem pa je bil oproščen, češ, da je slaboumen. Ona, Hošakova, pa je ležala vsled zadobljene rane v bolnišnici mesec dni. — Ko je bil Višnjevec na svobodi, je začel vnovič s svojimi vzdihi in prošnjami. Ona ga je bila že sita do grla in se ga je izogibala. Tudi bala se ga je. Na komisarijat je bil poklican zdravnik, ki je preiskal Višnjeveca in izjavil, da je pri popolnem zdravju in normalen ter kot tak odgovoren za svoje dejanje. Po tej zdravnikovi izjavi je bil odpeljan Višnjevec v zapor, odkoder pride vnovič pred sodišče vsled enake obdolžitve. — Lahko si mislimo, kak udarec te to za Višnjevecevo ženo, ki je komaj prebolela sramoto lanskega leta. Ko je revica izvedela kaj se je zgodilo, se je spustila v jok. Revica je nosna in vsled tega vredna še večjega pomilovanja. Višnjevečovo stanovanje se nahaja v ulici Sette Fontane 281.

Ranil ženo in hčer. To noč okrog polnoči, je prišla na zdravniško postajo Marija Pertot, stara 42 let, stanujoča v ulici dell Istria 14. Na roki je imela veliko rano. Rekla je, da se je ranila po nesreči. — Danes okrog 1 popoldne, torej čez 1 uro, pa je bil poklican zdravnik telefonično v Carobolo zg. 151. Tam je zagledal ravno tisto Marijo Pertot, ki je bila prej na zdravniški postaji. Pertot ga je peljala k poselji, kjer je ležala njena hči, težko ranjena na roki. Hči je poročena in se imenuje Natalija Kraševce, stara 27 let. Zdravnik jo je obvezal. Ko je imel oditi je zagledal v kotu sobe moža, ki je bil pijan do skrajnosti. Ker ni hotela povedati Kraševce, kako je prišla do rane, je nastal sum, da je ranil njo in mater njen lastni, pijani oče. — Dogodek je bil naznanjen na policiji, da preišče.

Velika tatvina. 3000 K škode. Predvčerašnjem zvečer je prišla na policijo vdova Lucija Grassi, stanujoča v ulici Guardia 14. Na policiji je povedala sledeče: »Danes pop. sem odšla z doma okrog 5. ure in pol ter sem zaprla s ključki obojna vrata stanovanja. Ko sem se povrnila zvečer, sem našla v veliko začudenje odprta obojna vrata. V stanovanju pa sem našla velikega psa. Ko sem stopila v sobo, sem videla, da je vse prevrnjeno in razmetano. Vse omare in skrinje so bile odprte. Takoj sem spoznala, da so bili tatovi v hiši. Iz omare so mi odnesli skrinico, kjer je bilo 2000 K v bankovcih. Poleg tega so odnesli tudi zlato veržico z privescem v vrednosti 120 K, dve zlati zapescitni vredni 100 K in 4 zlate prstane z brillanti vredne 220 K. Ni utegnila pregledati vse natančno in zato tudi ne ve, če ji manjka še kaj drugega. — Policija je šla na delo.

Brat ubil brata. Pogreh. Predvčerašnjem je prišel v neko gostilno v ulici Machiavelli Mihael Erbil, star 21 let. Ne da bi izpregovoril besedice je stopil k svoletemu bratu Antoniju, staremu 23 let, ter izstrelil nanj več srelov iz revolverja. Ranjenec se je takoj zgrudil. Nekoliko pozneje je

amrl. Brat morilec je bil aretiran. Pri zaslišanju je izpovedal, da ga je hotel brat ubiti. V prosti luki je bežal za njim z nožem v roki. Hotel se je s tem maščevati nad bratom. — Umrli je bil včeraj seciran v mrtvašnici pri Sv. Justu. Zdravniki so konstatirali, da so predrle tri kroglice črepinjo in obsedele v možganski masi. Vsak strel je bil torej smrten. — Danes popoldne ob 5. uri in pol se je vršil pogreb umorjenega. Spreved se je pomikal od Sv. Justa v cerkev k Sv. Jakobu, a od tu na pokopališče. Pogreba se je udeležila velika množica. Pri cerkvi Sv. Jakoba je čakalo na spreved vse polno občinstva, in čeprav je bil močan dež, je igrala godba žalne koračnice.

Oblak se je utrgal v soboto zvečer. Po cestah je drla voda kakor v potoku. Škoda, ki jo je povzročila ta povodenj je precej velika. Ponokod so ceste vse razrite. V ulici »Scala S. Luigi« je bila družina Antončič, ki stanuje v hiši št. 5, v nevarnosti, da utone. Stanovanje, ki je v pritličju je voda napolnila. Ko je dosegla voda postelje in prišla do nagih spečih, so se prebudili in v veliki zmešnjavi in strahu so klicali na pomoč. Na obupne klice so prihiteli trije moški, in s pomočjo vrvi so izvlekli vse tri člane družine na ulico ter jih tako rešili vsake nevarnosti. Najprej so rešili vdovo Evgenijo Antončič, staro 54 let, zatem pa hčeri Avgusto, staro 17 let in Viktorijo, staro 12 let. — Pohištvo je bilo seveda vse pokvarjeno. Revna družina trpi občutno škodo.

Nepojasneni morilski slučaj v Trstu.

Pretečeni petek, dne 20. t. m. so vojaki, ki so bili pri jutranjih manevrih, ležeči po grmovju okoli »Lovca« (Cociatore) okoli četrte ure zjutraj opazili lepo oblečenega moža, ki je imel težko zlato verižico, korakati mirno proti »Lovcu«. Kmalu sta mu prišla nasproti dva Italijana ter ga ustrelila v rame, da mu je šla krogla skozi prsa. Vojaki so nato oba zločinca vjeli, enega, ki je hotel na vsak način uteči, so šele na klic »stoj!« ustavili, povezali z drugim vred k drevesu, nakar je ranjenca in lopove stražilo dvoje vojakov, tretji pa je odšel v Trst naznaniti slučaj policiji, ki o vsej tej zadevi trdovratno molči. Slučaj je pa vendarle prodrl v javnost, ki se opravičeno spogledava, zakaj se to zamoledava, zlasti, ker se je konstatiralo, da je bila žrtev izvabljena na določeno mesto, kjer se je hotelo umoriti. K sreči je dotičnik le težko ranjen. Izropano listino, srebrno uro in zlato verižico so ranjencu na licu mesta povernili in ga za silo obvezali. Mi pa vprašamo slavno c. kr. policijo v Trstu, ali je vzel za zaščito regnikolske morilce, ali je morda tudi ona vsled višjih ozirov primorana čuvati te laške bandite, ki so že pravcati strahovalci mirnim meščanom. Bo treba malce podrezati na kompetentnih mestih.

Se drug tak slučaj.

Pred nekako dvema mesecema so blizu Sežane ravno tako vojaki pri orožnih vajah nalezli na nekega obešenca, ki je moral biti že najmanj tri ali štiri dni mrtev, ker je smrdel. Ker so pa bile opaziti čisto sveže stopinje, ki so vodile proti vasi Orlek, je vodja patrolje pustil zasledovati. Res so opazili vojaki nekega civilista, ki je bežal proti Orleku. Začelo se ga je zasledovati, a on je bežal proti hribu »Razgled Orlice«, in vojaki ga niso mogli več izslediti. Najbrže je bil to oni slučaj, ki je bil policiji naznanjen, da je namreč nekdo oropan in umorjen tam blizu. Da se pa umor fingirano zakrije, so lopovi svojo žrtev obesili tri dni po umoru. Tudi ta slučaj se prikriva, namesto da bi se uprizorilo proti regnikolskim banditom križarsko vojsko. Res čudna so pota naše slavne policije.

Velika tatinska družba v Krškem okraju.

(Konec.)

Druge tatvine.

Pri hišni preiskavi najdene stvari so potem razvrstili v razne slučaje, izmed katerih omenjamo: Trgovki Uršuli Pfeifer iz Mlake je bilo v zidnici v Tršljem ukradeni okoli 100 kg galice, več škarij, 1 klešče in lovška puška. — Janezu Bizjaku na Artovem je bilo v noči pred Kresom, ko so tički vasovali pri dekletih v bližini vasi Lomno, ukradeni 6 kosov špeha, 2 krači, 6 klobas, 1 svinjski želodec in ključ, ki je postal usodepomen za obtožence. Ta ključ so namreč tudi našli pri Gorenjčevih. — Gomilšču iz iste vasi je bilo ukradenih več zajcev in nekaj kuretin. — Čuden roman je doživela tudi puška, ki jo je eden Cerovškovih vkradel sosedu Hercogu. To puško je potem

čez pol leta našel neki Turšič slučajno v gozdu. Franc Cerovšek ga je potem vprašal, če nima morda kakšne puške, on da jo kupi. Turšič je povedal, da je eno puško našel, da jo pa izroči orožnikom. Cerovšek ga je pregovoril, naj jo njemu da za 4 K, če se bo našel njeni pravi lastnik, mu jo bo že on nazaj dal. Cerovšek je s to puško šel mlalit k Božičevim in jo tam skril. Božičev sinček jo je pa našel in jo zopet skril. Ravno leto in dan, ko je bila puška Hercogu ukradena, je pa Božičev sinček očetu povedal, kje je puška. Cerovšek je puško na kopitu odrezal, toda lastnik jo je kljub temu spoznal za svojo.

Prešič — izdajalec.

Pri hišni preiskavi so našli potresen pepel. Ker se jim je to zdelo sumljivo, so pri natančnejšem pregledu našli, da je bila pod pepelom sveže nakopana zemlja. Ko so jo izkopali, so našli kakih 20 cm pod zemljo prašičjo drobovino. Na podlagi najdenih predmetov so častito družbo peljali v zapor v Krško. Tu so bili tako previdni, da so se med seboj pogovarjali, kako se bodo iz zanke reševali, zlasti se jim je šlo zato, da za posamezne slučaje doprinesejo svoj alibi. Ta razgovor pa je slišala istčasno tam zaprta Marija Petrič, ki jih je potem izdala. Za prefriganost te družbe je značilen tudi sledeči slučaj: Ko so bili nadebudni, potomci Marije Cerovšek v preiskovalnem zaporu, jim je mati poslala klobase. Ker so pa zdaj v Krškem dobro vedeli, s kakšnimi tički imajo opraviti, so klobase preiskali. Ne zastoni! Kajti v eni klobasi so našli listek, ki ga je mati pisala sinu glede tatvine pri Pfajferjevih, posebno zaradi galice. V tem, po taki izvanredni pošti poslanemu pismu mati piše: 60 kg galice so dobili pri nas. Pazita, kaj bo sta govorila. Jaz sem bila že zaslišana. Recita, da je Francelj kupil 40 kg galice v Rajhenburgu. Janez in Jožefa pa vsak po 10 kg v Krškem. Cel komisijon je bil pri nas. Mislili so, da bodo peljali, pa še niso imeli kaj od nas. —

Pred sodnim dvorom.

Vsa ta častita sedmerica se zagovarja naravnost imenitno. Posebno stari Gorenjec vzbuja smeh. On kratkoma nič ne ve, kako je prišlo toliko tujih reči na njegov dom. Gotovo so mu hudobneži podtaknili. Glede Blatnikovega prešiča so si izmislili lovski roman. Franc Cerovšek je bil tisto noč pri Sv. Duhu. Ko je pozno v noč prišel domov, mu sv. duh ni dal miru, vzel je puško in šel v gozd — jazbeca čakati. Bila je temna noč. Ko tako stoji in čaka, glej, 20 korakov pred njim se prikaže jazbec. Puška poči, Francelj poskoči — pa o! o! kaj vidi. Ni bil to jazbec, ampak Blatnikov prešič. Misli si je, prašič, ki ob 2. uri po temni noči lazi okrog po gozdu, ne more biti več prištet k domačim živalim. Zato gre starega Gorenjca poklicat, če ni morda tudi on takih misli. Tudi Gorenjec ni mogel drugače misliti. Zavleklja sta tega divjega mrjasa na Gorenjčev dom, ga na gnoju obžgala, raztrebila in razsekala. Gorenjec si je privoščil boljši in večji del. — Glede drugih slučajev se fantje zagovarjajo z — dekleti. Ravno kavalirski niso postopali z njimi. Zahtevali so jih za priče, da so to in to noč res pri njih »vasovali« do ranega jutra, kar se pa dekleta pod vplivom prislege niso upala potrditi. Nekaterih deklet, ki jih je Gorenjčev sin predlagal za priče, niso mogli najti, ker jih sploh ni. Izmed žensk se je posebno spretno zagovarjala mati Cerovškovih. Do grama je skušala dokazati, da je mast, ki so jo pri hišni preiskavi dobili, poštenim potom pridobljena.

Obtožbo je zastopal dr. Kočvar, obtožence je zagovarjal dr. Žitek. Na vse strani zapleteno razpravo je vodil dež. sod. svetnik dr. Furlan. v dvorani je bil skoro ves čas navzoč tudi podpredsednik graškega nadsoodišča.

Obsojba.

Po skoro 1 uro trajajočem posvetovanju je predsednik senata razglasil sledečo razsodbo: Tako glavni obtoženci, kot soudeležnice obtožene ženske Cerovšek so krivi obtoženih dejanj in se kaznujejo: Anton Gorenjec na 13, Jožef Gorenjec na 14, Franc Cerovšek na 8, Janez Cerovšek na 2 meseca težke, s trdimi ležišči poostrene ječe; Marija Cerovšek star. na 14, Marija in Jožefa Cerovšek pa vsaka na 7 dni.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Nova bitka med Srbi in Bolgari. Cela bolgarska divizija pognana v beg.

Skoro bi hoteli napisati, da je vojna med Srbi in Bolgari izbruhnila. Začeli so jo Bolgari v trenutku, ko so Srbi svojo usodo izročili v roke Rusiji. Bolgari so začeli z bojnim pohodi, ne da bi preje vojni napovedali. Začeli so čisto cigansko. Bitki pri Zletovski reki, ki se je za Srbe končala zmagovalno — popričeli so za bajonete in Bolgari so ušli — je sledila druga bitka med Štipom in Velesom, kjer je bila cela bolgarska divizija zapodena v beg. Črnogorci stole že pripravljeni v Mitrovici. Tedaj: vojna v teku. O položaju razpravljata danes skupščina v Beogradu in Pašić ima gotovo težko stališče radi teh novih dogodkov. O sejah ne bo izdano poročilo, ker so tajne.

SPOPAD MED ŠTIPOM IN VELESOM.

Beograd, 26. junija. Včeraj dopoldne je skušal oddelek 50 Bolgarov prodreti med Štipom in Velesom v srbsko ozemlje. To se jim ni posrečilo. Oddelek je bil skoro čisto uničen. Nato je na istem mestu hotela v srbsko ozemlje prodreti cela bolgarska divizija, bila pa je z velikimi izgubami odbita.

ČRNOGORCI V MITROVICI.

Beograd, 26. junija. Črnogorski ministrski predsednik Vukotić je bil sprejet včeraj od kralja v avdienci in je potem imel s Pašićem in vojnim ministrom večurno konferenco. Napram žurnalistom je Vukotić izjavil, da se gre za ureditev več važnejših srbsko-črnogorskih vprašanj. Črnogorci je poslala Srbiji svoje čete na pomoč; čete se nahajajo pri Mitrovici.

SKUPŠČINA.

Beograd, 26. junija. Ker je današnja seja skupščine tajna, ne bo prišlo o njej nobenih poročil. V tajni seji poda Pašić ekspozé o novem položaju.

Beograd, 26. junija. Pred prehodom na dnevni red je Pašić proglasil da poda skupščini nove izjave, za kar pa zahteva vlada tajnih sej. Predsednik je dal nato izprazniti galerije, na kar se je ob pol 11. prešlo na dnevni red.

OBSOJENI DRAGONCI.

Olomuc, 26. junija. »Pozoru« se poroča iz Přemisa, da je bila danes razglašena obsodba nad onimi dragonci, ki so ob priliki transporta iz Pardubic na galjsko mejo kazali znake upora. Obsojeni so bili že koncem marca; vsled vsled pritožbe je sodba šele sedaj končana. Vsega skupaj je bilo obsojenih 70 dragoncev na 120 let ječe. Med njimi sta bila obsojena dva na smrt, kazen se je pa spremenila v težko ječo 8 in pol oz. 8 let. Drugi so dobili 7, 6 ali 4 leta. Nekateri po več mesecev strogega zapora.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti in znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Umivalnik z ogledalom in malo rabljen šivalni stroj se proda. Kje, pove »Prva anončna pisarna«.

Učenca in učenko sprejme modna trgovina P. Magdič, Ljubljana.

Dva sedlarska pomočnika

izurjena pri konjskih opravah in vozovih ter vajenca se takoj sprejme. Stalno delo. M. Osolin, sedlar in izvošček v Domžalah.

Ugodna prilika za kamnoseka!

V Bršljinu pri Novem mestu, kjer obstoja že stara kamnoseška obrt, se ista zaradi rodbinskih razmer takoj odda v najem pod ugodnimi pogoji.

Več pove: Ana Kokalj, vdova kamnoseka v Bršljinu pri Novem mestu.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenjske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti piki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostozgodnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

„Popolna razprodaja“

radi pozne sezije vseh vrst zaostalih otroških in damskih slammikov po zelo znižani ceni.

Modni salon
STUCHLY-MASCHKE

Velika izbira žalnih klobukov

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slammike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K	
spalne obleke	13—16 „ 7 „
bele obleke zadnje nov.	40—50 „ 14 „
prašne plašče	18—20 „ 10 „

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

R. Z. Z. O. Z.

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor časopisov, knjig, raznih tiskovin za urade, hranilnice, in posojilnice, jedilnih listov, cenikov, vizitk, okrožnic, mrtvaških listov i. t. d. i. t. d.

V zalogi ima šolske, županske in različne druge tiskovine, učna izpričevala za obrtne vajence, delavni red, diplome i. t. d. i. t. d.

Najokusnejša izvršba in najnižje cene.

:: Litografija ::

Telefon št. 118.

:: Stereotipija ::

Cek. račun št. 76.307.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %